

Zdjęcia autorstwa Adama Żądło z serii „Prawdziwy dom” nagrodzonej w III edycji konkursu O!ZNAKI PRACY

O!ZNAKI PRACY 2021 – V edycja konkursu fotograficzno-filmowego

Wystartowała V edycja ogólnopolskiego konkursu fotograficznego i filmowego O!ZNAKI PRACY. Nabór prac potrwa do 3 października 2021 r. Zapraszamy do udziału w konkursie!

Konkurs O!ZNAKI PRACY jest organizowany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy w ramach działań na rzecz wykorzystywania różnorodnych form artystycznego przekazu w upowszechnianiu problematyki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia człowieka w środowisku pracy i nauki. Celem tego przedsięwzięcia jest inspirowanie dyskusji na temat współczesnych wyzwań związanych z pracą, sondowanie wyobrażeń na temat współczesnego rozumienia bezpieczeństwa pracy, budowanie świadomości na temat współczesnych zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa pracy oraz sposobów przeciwdziałania im.

Poprzednie cztery edycje konkursu, przeprowadzone w latach 2017-2020, spotkały się z ogromnym zainteresowaniem fotografów i filmowców. Kolekcja nadesłanych na konkurs zdjęć oraz filmów stworzyła unikalny obraz człowieka w pracy w XXI wieku. Mamy szczerą nadzieję, że tegoroczna odsłona konkursu nie zawiedzie naszych oczekiwani.

Podobnie jak dotychczas tematem tegorocznego konkursu O!ZNAKI PRACY 2021 jest praca. Tym razem szczególnie zachęcamy do podjęcia tematu innowacji w profesjach z tradycjami oraz poddania analizie pozornie antyestetycznego zestawienia „stary zawód – nowa rzeczywistość”. W ramach tej tematyki przygotowano bowiem nagrodę specjalną im. Sztucznej Inteligencji (AI).

Od dłuższego czasu profesje z tradycjami zaczęły mocno tracić na wartości pod wpływem trendów charakterystycznych dla tzw. pokolenia Ikea. Wytwory ludzkich rąk i prace manualne zostały wyparte przez produkcję taśmową oraz produkty typu DIY (*do it yourself*). Zawody rzemieślnicze stały się mniej popularne, ponieważ klienci rzadko kiedy są zainteresowani oprawą książek u introligatora czy oddawaniem starych kanap do tapicera.

Dodatkowo swoje piętno na zawodach z tradycjami odcisnęła pandemia. Tradycyjne profesje nie cieszyły się zbyt dużym powodzeniem, jeszcze zanim wirus zdominował nasze życie społeczne. Niektóre z nich nadal odpowiadają na istniejące w społeczeństwie potrzeby, inne funkcjonowały trochę przez „zasiedzenie”. Czynnikiem warunkującym ich istnienie byli bardziej zaawansowani wiekowo pracownicy, którzy w swoim życiu profesjonalnym nie zdecydowali się na konieczne zmiany zakresu pracy albo całkowite przebranżowienie. W związku z sytuacją pandemiczną, która niespodziewanie dotknęła i silnie zmieniła cały rynek pracy, nastąpiła brutalna weryfikacja sektorów gospodarki pod kątem możliwości adaptacji do zmieniających się okoliczności. Te zawody, które negatywnie przeszły tę weryfikację, nie przetrwały zmiany i możliwe, że na zawsze zniknęły z mapy zawodowej Polski. Najbardziej boleśnie potrzeba zmian uderzyła właśnie w tzw. stare profesje, z tradycjami. Małe, często jednoosobowe zakłady pracy, usługi świadczone przez osoby starsze, pracownie stanowiące element charakterystyczny dla danej dzielnicy, ulicy czy osiedla zaczęły znikać z miejskiego krajobrazu.

Kolejną kategorią profesji, z którymi los nie obszedł się łaskawie, są te, które w wyniku postępu technologicznego przestały być opłacalne. W wielu przypadkach właściciele fabryk czy drobni wytwórcy woleli nabyć specjalistyczne maszyny, aby skrócić czas potrzebny do uzyskania finalnego produktu i obniżyć koszty produkcji. W konsekwencji koszty pracy takich rzemieślników, jak szewc czy zegarmistrz, stały się o wiele wyższe w porównaniu kosztami masowej produkcji.

Przez lata zmieniła się również świadomość konsumentów, którzy zamiast oddawać zepsute produkty do naprawy, zaczęli kupować nowe. Wszystko ze względu na fakt, że cena reperacji zegarków czy butów zaczęła w pewnym momencie znacznie przewyższać koszt zakupu nowej rzeczy. Ten fakt wywarł duży wpływ na pracę osób wykonujących gięące zawody.

Jak się jednak okazuje, lockdown i wszechobecny reżim sanitarny przyniosły również korzyści. Otóż pod wpływem sytuacji epidemicznej w kraju i za granicą rewolucja przemysłowa 4.0 nabrała jeszcze większego tempa. W konsekwencji rynek pracy i środowisko zatrudnienia zaczęły szybko reagować na potrzebę przeniesienia głównej osi swojego dochodu do przestrzeni wirtualnej lub też szukać innych, alternatywnych rozwiązań zapewniających przetrwanie. W tym sensie potrzeba innowacji stała się niejako wymogiem i kartą przetargową w walce o utrzymanie się na rynku pracy. W Polsce dużą rolę zaczęły odgrywać globalne trendy, w tym postępująca digitalizacja i automatyzacja pracy.

Adaptacja do wymogów cyfrowego „nowego, wspaniałego świata” pod wpływem wspomnianych trendów przebiega bardzo różnie. Część tradycyjnych zakładów pracy właśnie dzięki internetowi i mediom społecznościowym na nowo zaczęła się cieszyć szeroką klientelą. Z drugiej strony część zawodów o niskiej specjalizacji, gdzie koszty digitalizacji są na tyle wysokie, że przestaje być ona opłacalna, powoli odchodzi do lamusa.

Niezmiennie jednak profesje z tradycjami są stałym elementem naszego życia społecznego. Krawiec, szewc, kaletnik... Jak sobie radzą? Co się zmieniło w ich pracy? Przecież ci specjaliści w dalszym ciągu swoją pracą odpowiadają na realne potrzeby gospodarcze. Jak się zatem dostosowali do struktury i wymogów rynku?

Pandemia jeszcze przez długie lata będzie odciskać swoje piętno na wszystkich dziedzinach życia. Poszukiwania pracy będą utrudnione, a rynek stanie się coraz mniej nasycony ofertami pracy – zwłaszcza w branżach, które najbardziej ucierpiały z powodu koronawirusa. Wąska specjalizacja, którą oferują tradycyjne zawody, stanie się jedną z istotnych cech w walce o lepszą sytuację pracowniczą. Może więc „nowa rzeczywistość” nie będzie równoznaczna z potrzebą zmian? Może wręcz wierność tradycji okaże się

trendem najbardziej opłacalnym, bo stanowiącym przeciwwagę dla wirtualnego, nienamacalnego świata?

Mamy nadzieję, że tegoroczna edycja konkursu O!ZNAKI PRACY przyniesie interesujący wgląd w tę sytuację i skłoni nas do zadumy nad kondycją polskiego rynku pracy, w tym nad sytuacją profesji z tradycjami współistniejących z nową, dynamiczną rzeczywistością.

Dodatkowe informacje

Agnieszka Szczygielska
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
tel. (22) 623 36 86, e-mail: agasz@ciop.pl

Magdalena Olszowy
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
tel. (22) 623 37 26, e-mail: maols@ciop.pl

Opracowano na podstawie wyników V etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, finansowanego w latach 2021-2022 w zakresie zadań służb państwowych ze środków ministra właściwego ds. pracy (zadanie nr 4.SP.05 pt. „Opracowanie metod i narzędzi wspierających proces edukacji w zakresie kształtowania postaw probezpiecznych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży”).

Koordinator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Magdalena Olszowy

**STARY ZAWÓD
-
NOWA RZECZYWISTOŚĆ**

**INNOWACJE
W PROFESJACH
Z TRADYCJAMI**

**FOTO
FILM**

**zgłoszenia do:
03.10.2021**

www.oznakipracy.ciop.pl